

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (RP 105/2021 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet, förvaltningsutskottet och ekonomiutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Följande utlåtanden har lämnats i ärendet:

- ekonomiutskottet EkUU 23/2021 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 26/2021 rd
- grundlagsutskottet GrUU 26/2021 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt):

- regeringsråd Liisa Katajamäki, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Mirka-Tuulia Kuoksa, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Maija Neva, social- och hälsovårdsministeriet
- avdelningschef Taneli Puumalainen, social- och hälsovårdsministeriet
- överläkare Paula Tiittala, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsråd Heini Färkkilä, justitieministeriet
- överinspektör Outi Leinonen, Gränsbevakningsväsendet
- regionförvaltningsöverläkare Laura Nikunen, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- direktör Mika Salminen, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- projektdirektör, förvaltningsöverläkare Teppo Heikkilä, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt
- branschdirektör Juha Jolkkonen, Helsingfors stad
- chefsöverläkare Jukka Mattila, Lapplands sjukvårdsdistrikt
- förvaltningsöverläkare Sari Raassina, Finlands Kommunförbund
- omsorgsdirektör Leena Karjalainen, Torneå stad
- chefsläkare Jukka Ronkainen, Torneå stad
- sakkunnigläkare Jane Marttila, Åbo stad

Betänkande ShUB 18/2021 rd

- överläkare Eero Hirvensalo, Vanda stad
- stadsjurist Sari-Anna Pennanen, Vanda stad
- direktör för samhällskontakter Sami Lahdensuo, Finnair Abp
- verkställande direktör Ari Vuorentausta, Lapland Hotels Oy
- verkställande direktör Timo Lappi, Turism- och Restaurangförbundet rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Tullen
- Södra Karelens social- och hälsovårdsdistrikt
- Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt
- Ålands landskapsregering
- Finavia Abp
- Lapin Matkailulinkeinoon liitto
- Lapplands handelskammare
- Rederierna i Finland rf

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om smittsamma sjukdomar ändras. Ändringarna är avsedda att gälla temporärt på grund av covid-19-pandemin.

Syftet är att försöka förhindra att covid-19-smitta av utländskt ursprung sprids i Finland. Enligt de föreslagna bestämmelserna ska en person som anländer till Finland uppvisa ett tillförlitligt intyg över att personen genomgått covid-19 inom de sex senaste månaderna, att personen fått en godtagbar covid-19-vaccinationsserie eller att personen före ankomsten till Finland deltagit i ett tillförlitligt covid-19-test med negativt resultat.

Om en person född 2005 eller tidigare anländer till Finland utan ett covid-19-testintyg ska personen delta i ett test i samband med ankomsten till landet, och dessutom i ett andra covid-19-test inom 72–120 timmar efter ankomsten. Dessutom ska personer som har intyg över ett tillförlitligt covid-19-test med negativt resultat som gjorts före ankomsten till Finland ta ett andra covid-19-test 72–120 timmar efter ankomsten till landet

Det föreslås dessutom att lagen om smittsamma sjukdomar kompletteras med bestämmelser om handräckning.

Vidare föreslås en ändring som gör det straffbart att inte delta i de covid-19-test som avses ovan.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt och gälla till och med den 31 december 2021. Den föreslagna paragrafen om ett andra covid-19-test avses dock gälla till och med den 15 oktober 2021.

Betänkande ShUB 18/2021 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I propositionen föreslås det att lagen om smittsamma sjukdomar ändras temporärt så att det till lagen fogas bestämmelser om intyg över covid-19-sjukdom vid ankomst till Finland (16 a §) och om innehållet i det intyg som krävs (16 g §), skyldighet att delta i covid-19-test vid ankomst till Finland (16 b §) och efter ankomst till landet (16 d §). I lagen föreslås dessutom bestämmelser om undantag från tillämpningen av bestämmelserna (16 c §, 16 f §), rådgivningsskyldighet (16 e §), förseelse som gäller underlåtenhet att delta i test (87 a §) och om handräckning (89 a §).

Enligt de föreslagna bestämmelserna ska en person som anländer till Finland i princip uppvisa ett tillförlitligt intyg över att personen genomgått covid-19 inom de sex senaste månaderna, att personen fått en godtagbar covid-19-vaccinationsserie eller att personen före ankomsten till Finland deltagit i ett tillförlitligt covid-19-test med negativt resultat. Förslaget innehåller bestämmelser om en skyldighet att under vissa förutsättningar delta i covid-19-test, om personen inte har intyg.

Syftet med den föreslagna temporära regleringen är att minska de fall av covid-19 som sprids till Finland via gränsöverskridande trafik samt att förhindra att nya varianter av coronaviruset sprids till Finland, när kontrollen vid EU:s inre gränser baserad på Schengenregelverket upphör. Målet är att skydda människors liv och hälsa i en situation där covid-19-pandemin fortsätter att utgöra en betydande risk för medborgarnas hälsa. Covid-19-incidensen i Finland är låg, men en del av befolkningen saknar fortfarande det skydd som genomgången covid-19 eller vaccination ger. Därför utgör den gränsöverskridande trafiken enligt propositionsmotiven (s. 24) en betydande risk för att epidemin ska accelerera och nya muterade virusstammar ska sprida sig.

Social- och hälsovårdsutskottet anser att de föreslagna ändringarna behövs och är välkomna. Utskottet har i sina tidigare betänkanden om bekämpningen av covid-19-epidemin konstaterat att bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar inte innehåller någon omfattande och tidsmässigt långvarig uppgift i anslutning till inresa och gränskontroll. Bestämmelserna om obligatoriska hälsokontroller gäller i begränsad utsträckning hälsokontroller som utförs på människor på enskilda verksamhetsställen eller till exempel på passagerare på privata flygplan. Utskottet har noterat att när antalet passagerare ökar och kontrollen vid de inre gränserna eventuellt slopas, finns det ett behov av att skapa ett lagbaserat förfarande med tydliga anvisningar för tillsynen över hälsosäkerheten vid gränserna och samtidigt fastställa de olika aktörernas befogenheter och ansvar på ett lämpligt sätt och rikta tillräckliga resurser till denna verksamhet. (ShUB 6/2021 rd, s. 12, och ShUB 14/2021 rd, s. 8).

Utifrån utskottets betänkande ShUB 6/2021 rd godkände riksdagen ett uttalande där regeringen förutsattes vidta omedelbara åtgärder för att skapa ett förfarande som förhindrar spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom vid inresa i landet och samtidigt beakta att trafikmängderna i gränstrafiken kommer att öka. Efter införandet av en sådan modell med förhandsintyg skulle obligatoriska hälsokontroller tydligt kunna riktas till personer som inte har tillräckliga intyg på negativt covid-19-test, vaccination eller genomgången covid-19-sjukdom.

Utskottet anser att propositionen förbättrar möjligheterna att sätta stopp för covid-19-smitta som kommer med resenärer från utlandet till Finland och att de föreslagna temporära bestämmelserna är ett viktigt komplement till bekämpningen av epidemin, åtminstone tills befolkningens immu-

Betänkande ShUB 18/2021 rd

nitet är på en sådan nivå att eventuella smittspridare som kommer till landet inte längre kan orsaka mer omfattande fortsatta smittkedjor. Utskottet konstaterar dock att kunskapen om metoderna för bekämpning av covid-19-epidemin och om deras genomslagskraft fortfarande är ofullständig men ständigt ökar. Således kan det senare bli nödvändigt att ändra de krav och förfaranden som anges i lagen i ljuset av epidemilägets utveckling och ny information.

Nödvändighet och proportionalitet

Social- och hälsovårdsutskottet konstaterar att det i princip finns en mycket vägande grund för den föreslagna regleringen med tanke på skyddet av befolkningens hälsa och den fortsatta funktionsdugligheten hos hälso- och sjukvårdssystemet under pandemin. Social- och hälsovårdsutskottet delar grundlagsutskottets åsikt (stycke 8) att den föreslagna regleringen i nuläget kan anses nödvändig med beaktande av motiveringen till regleringen och den epidemiologiska lägesbilden.

Bestämmelserna om covidintyg och covidtest ska dock gälla alla som anländer till Finland oberoende av vilket land de kommer från. I regleringen beaktas således inte förhållandena i utreselandet för den som anländer till Finland, såsom incidens eller förekomsten av oroväckande virusvarianter. I bestämmelserna om testning görs det inte heller någon skillnad mellan personer som inte alls vaccinerats och personer som fått en del av vaccinationsserien.

Det regleringssätt som valts i propositionen (s. 40) motiveras med att det effektivare förhindrar spridning av smittor över gränserna än en modell som baserar sig på ett på förhand fastställt gränsvärde. Den föreslagna modellen anses också vara tydligare för resenärer än alternativa krav som baserar sig på lands- eller regionspecifik incidens och som ofta byts ut.

Grundlagsutskottet (stycke 11) anser att det är viktigt att bestämmelser som har kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna och som gäller fysiska personers normala dagliga aktiviteter är klara och tydliga (GrUU 32/2020 rd, s. 2, se också GrUU 45/2016 rd, s.3, GrUU 41/2006 rd, s 4). Grundlagsutskottet anser att den föreslagna grundlösningen för regleringen är motiverad med tanke på tydligheten.

Grundlagsutskottet anser dock att den föreslagna regleringen i någon mån är problematisk med tanke på proportionaliteten i begränsningarna av de grundläggande fri- och rättigheterna och konstaterar (stycke 12) att social- och hälsovårdsutskottet bör ändra regleringen så att de skyldigheter som i starkast grad ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna riktas till de inresande som kan bedömas medföra störst risk för spridning av covid-19-infektioner. Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan bestämmelsernas proportionalitet förbättras till exempel genom att det i lagen införs grundläggande bestämmelser om de utreseländer för vilka kravet på intyg eller testning inte tillämpas. Närmare bestämmelser om dessa länder kunde enligt grundlagsutskottet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bekämpningsåtgärder belastar hälso- och sjukvårdsresurserna i Finland och enligt utredning finns det inte behov av att systematiskt eller nödvändigtvis ens genom stickprov rikta sådana åtgärder mot resenärer från länder eller områden med låg incidens. Åtgärder som riktas mot resenärer från sådana länder eller områden belastar i onödan det sedan tidigare belastade hälso- och

Betänkande ShUB 18/2021 rd

sjukvårdssystemet och de resurser som går åt uteblir från arbetet med att tillgodose behoven av lagfasta hälso tjänster.

Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande föreslår social- och hälsovårdsutskottet att 16 c § får ett nytt 2 mom., där det föreskrivs att skyldigheten att visa upp intyg eller delta i test inte gäller personer som anländer till Finland från ett land eller ett område där covid-19-incidensen eller utbredningen av en virusvariant inte medför någon särskild risk för spridning av epidemin. Dessutom föreslår utskottet att statsrådet bemyndigas att utfärda förordning med närmare bestämmelser om länderna och områdena i fråga. Utskottet betonar dock att även personer som kommer från sådana länder eller områden alltid kan påföras andra skyldigheter som redan föreskrivs i lagen om smittsamma sjukdomar, såsom obligatorisk hälsokontroll enligt 15 och 16 § eller karantän enligt 60 §. Utskottet betonar också vikten av anvisningar till alla passagerare om hygienåtgärder och riktlinjer beträffande symtombörjan.

Social- och hälsovårdsutskottet bör enligt grundlagsutskottet (stycke 13) också granska de skyldigheter som gäller personer som fått en partiell vaccinationsserie.

Enligt en utredning som utskottet fått från social- och hälsovårdsministeriet diskuterades under beredningen av propositionen ett alternativ där de inresande skulle avkrävas bara en vaccindos i stället för en fullständig vaccinationsserie. Men man stannade för att föreslå en fullständig vaccinationsserie på grundval av samlade forskningsrön om effekten av covid-19-vacciner. Vissa vaccinpreparat ger bäst skydd efter flera doser.

Bland de sakkunniga som utskottet hört har åsikterna till viss del gått i sär. Enligt en utredning från Institutet för hälsa och välfärd kan effekten av den första dosen på fortsatta smittkedjor över lag bedömas till och med överstiga eller åtminstone motsvara effekten av ett förhandstest eller ett test som tas vid gränsen. Institutet för hälsa och välfärd har bedömt att förhandstest på ovaccinerade och en första vaccindos i en vaccinationsserie med två doser är likvärdiga metoder för bekämpning av covid-19-epidemin i samband med inresa och att man också i fråga om resenärer som fått en partiell vaccinationsserie kan avstå från förhandstestning och testning vid inresa utan att hälsosäkerheten väsentligt försämras.

Social- och hälsovårdsministeriet anser att kravet på fullständig vaccinationsserie är motiverat särskilt med hänvisning till vaccinernas bristfälliga effekt efter första dosen och i synnerhet mot deltavarianten. Enligt ministeriet väntas deltavarianten redan i början av hösten leda till en kraftig ökning av behovet av sjukhusvård och av dödligheten, om länderna inte fortsätter med strikta restriktioner och siktar på att en stor del av befolkningen ska ha fått två vaccindoser så snart som möjligt.

Utskottet anser utifrån ministeriets utredning att de föreslagna bestämmelserna om kravet på fullständig vaccinationsserie i detta skede i princip är motiverade. Utskottet anser dock att det vid sakkunnigutfrågningen inte har presenterats tillräckliga medicinska grunder för att kräva att personer som fått den första vaccindosen ska delta i covid-19-test när de anländer till Finland. Utskottet föreslår att 16 b § i lagförslaget ändras på det sätt som beskrivs nedan i detaljmotiveringen så att de som fått den första vaccindosen inte är skyldiga att delta i covid-19-test när de anländer

Betänkande ShUB 18/2021 rd

till Finland. De som fått den första vaccindosen förutsätts dock i enlighet med 16 d § i lagförslaget delta i ett covid-19-test tidigast 72 timmar eller senast 120 timmar efter ankomsten till landet.

Giltighetstid

Regeringen föreslår att 16 d §, som gäller det andra testet, ska gälla till den 15 oktober 2021 och de övriga bestämmelserna till utgången av 2021.

Grundlagsutskottet (stycke 8) lyfter fram den föreslagna giltighetstiden med tanke på nödvändigheten. I ljuset av de uppgifter om exempelvis den förväntade vaccinationstäckningen i Finland som framförts i propositionen och i andra utredningar har grundlagsutskottet inte kunnat försäkra sig om att regleringen är nödvändig fram till utgången av 2021. Följaktligen menar grundlagsutskottet att giltighetstiden måste förkortas. Det är ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Grundlagsutskottet anser det till exempel vara möjligt att alla de föreslagna bestämmelserna gäller till och med den 15 oktober 2021. Utskottet betonar dessutom behovet av att noggrant följa upp regleringens konsekvenser och vid behov vidta åtgärder för att ändra lagstiftningen.

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår att giltighetstiden för de temporära bestämmelserna förkortas så att alla de bestämmelser som föreslås i propositionen gäller till den 15 oktober 2021.

Tilldelning av uppgifter till kommuner och samkommuner

I propositionen ges kommunen eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet nya uppgifter. I 16 a § 3 mom. i lagförslaget föreskrivs att det ankommer på en kommunal myndighet eller en myndighet i en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt att kontrollera ett covid-19-intyg på så sätt att intyget vid ankomst till Finland på begäran ska visas upp för en anställd hos den myndighet i kommunen eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller för en person som sköter denna myndighets uppgifter. Covid-test ska enligt 16 b och 16 d § ordnas av kommunen. Kommunen eller samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt har behörighet att förbjuda en person att lämna platsen.

Enligt 121 § 2 mom. i grundlagen ska bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har i sin praxis betonat att när bestämmelser om kommunernas uppgifter införs, ska det i enlighet med finansieringsprincipen samtidigt ses till att kommunerna har faktiska förutsättningar att klara av dem (se GrUU 16/2014 rd, s. 2/II och de utlåtanden som nämns där samt GrUU 15/2020 rd, s. 4—5).

Social- och hälsovårdsutskottet måste enligt grundlagsutskottet (stycke 18) försäkra sig om att finansieringen av uppgifterna genomförs i enlighet med finansieringsprincipen. Social- och hälsovårdsutskottet bör fästa särskild uppmärksamhet vid fördelningen av de föreslagna kommunala uppgifterna mellan olika kommuner eller samkommuner.

Enligt lagförslaget kan vissa uppgifter höra till en kommun eller samkommun. Det är dock inte helt klart hur uppgifterna ska fördelas mellan dem, menar grundlagsutskottet (stycke 19). I upp-

Betänkande ShUB 18/2021 rd

gifterna ingår utövning av offentlig makt, vilket har betydelse med tanke på tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna. Bestämmelserna om vem som har ansvaret för uppgifterna måste preciseras. Social- och hälsovårdsutskottet måste enligt grundlagsutskottet också noggrant granska regleringens förhållande till de resurser som står till förfogande.

Social- och hälsovårdsutskottet konstaterar att de nya uppgifter som föreslås i propositionen i princip hör till kommunerna. Men när en samkommun på kommunens vägnar ansvarar för folkhälsoarbetet enligt 5 § i folkhälsolagen (66/1972), är det samkommunen som ska svara för de föreslagna uppgifterna. Detta är motiverat enligt utskottet, eftersom personalen och sakkunskapen i fråga om detta då finns hos samkommunen och inte hos kommunen. Utskottet föreslår att bestämmelserna kompletteras till denna del.

Beträffande genomförandet av finansieringsprincipen konstaterar utskottet att det i propositionen föreskrivs nya uppgifter för kommuner och samkommuner när det gäller övervakning av inresa, bland annat kontroll av intyg, meddelande av förbud mot att lämna platsen och ordnande av obligatoriska testningar för inresande. Även om de föreslagna uppgifterna anknyter till det i 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivna arbetet för att bekämpa smittsamma sjukdomar, är de nya uppgifter för kommunerna. Förslaget innebär också enligt propositionen (s. 32) att kommunernas och hälsovårdsmyndigheternas uppgifter ökar både i de kommuner där det finns gränsövergångsställen och i andra kommuner.

Utskottet anser att de nya uppgifterna i fråga om kontroll av intyg i stor utsträckning kommer att gälla särskilt kommuner där det finns platser för inresa, eftersom intygen på begäran måste visas upp vid inresan. De föreslagna nya uppgifterna kan temporärt medföra också massiva kostnader för kommuner eller samkommuner inom vars område det finns platser för inresa. Kostnaderna beror dock på i hur stor utsträckning intygen kontrolleras i samband med inresan. När det gäller testning kommer uppgifterna sannolikt att beröra en större grupp kommuner, eftersom många inresande fortsätter sin resa på olika håll i Finland och kan testa sig i vilken kommun som helst. Även dessa kostnader kan sammantaget bli mycket stora för enskilda kommuner eller samkommuner.

Enligt propositionen (s. 39) har regeringen förbundit sig att ersätta de direkta kostnader som covid-19-epidemin föranleder kommunerna och samkommunerna så länge epidemiläget och genomförandet av hybridstrategin kräver det. Kostnaderna ersätts genom statens budgetförfarande. Utskottet anser det vara nödvändigt att staten fullt ut ersätter de kostnader som föranleds av de nya uppgifter som nu föreslås direkt till de kommuner och samkommuner som orsakas kostnader av de nya uppgifterna.

Utskottet noterar också att behovet av resurser och kostnadsbildningen i hög grad påverkas av innehållet i statsrådets förordning, som grundar sig på den ovannämnda riskbedömningen av epidemiläget i olika länder, samt av omfattningen av och tidsplanen för den gradvisa avvecklingen av gällande inreserestriktioner. Utskottet betonar därför statsrådets ansvar att påverka uppkomsten av resursbehov och kostnader och den vägen också en effektiv resursanvändning inom hälso- och sjukvården.

Betänkande ShUB 18/2021 rd

Hälso- och sjukvårdsresurserna

Sakkunniga har kommit med kritik mot att de föreslagna bestämmelserna föreskriver nya uppgifter som kräver massiva resurser och medför orimlig belastning på hälsomyndigheterna i gränskommunerna och samkommunerna. Vid utfrågningarna befarades det inte vara möjligt att testa stora mängder resenärer och kontrollera intyg, framför allt när gränskontrollen vid de inre gränserna slopas, utan att skötseln av de ansvariga kommunernas och samkommunernas lagstadgade hälso- och sjukvårdsuppgifter äventyras. Den föreslagna modellen konstaterades vara tung och mycket resurskrävande.

Utskottet konstaterar att det i fråga om bestämmelserna har förekommit oklarheter om i vilken utsträckning de förpliktar gränskommunerna och samkommunerna att testa och kontrollera intyg.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets utredning är det i synnerhet i och med att resandet ökar inte möjligt att kontrollera alla resenärers intyg, utan syftet med propositionen är att ge kommunerna möjlighet att göra stickprov. Bestämmelsen om skyldigheten att kontrollera intyg är 16 a § 3 mom., som förpliktar den som anländer till Finland att på begäran visa upp ett intyg. Bestämmelsen ger således kommunerna och samkommunerna omfattande prövningsrätt i fråga om hur de använder de tillgängliga hälso- och sjukvårdsresurserna för kontroll av intyg. Utskottet konstaterar att massiva hälso- och sjukvårdsresurser har använts för att hantera covid-19-epidemin. Detta har för sin del ökat den så kallade vårdskulden. För att åtgärda den krävs det också prioritering av resurser i synnerhet när vaccinationskapaciteten ökar och antalet fall minskar, för att de människor som behöver tjänsterna ska få sina grundlagsfästa rättigheter tillgodosedda och befolkningens tillgång till hälsotjänster inte ska äventyras.

Utskottet anser att det är viktigt att man vid kontrollerna av intygen i så stor utsträckning som möjligt utnyttjar digitala applikationer och elektroniska läsare. Enligt uppgift finns det dock inte direkt applikationer och läsare tillgängliga för användning på alla inreseställen inklusive flygplatser, hamnar och landsgränser som baserar sig på landsvägstrafik och som inte nödvändigtvis har gränskontroll. Utskottet konstaterar att det på olika inreseställen inte ska vara varje enskild kommuns uppgift att ta fram applikationer och anordningar för att kontrollera intyg. Det ska nationellt ses till att sådana finns när kommuner och samkommuner åläggs uppgifter där sådana applikationer och anordningar spelar en framträdande roll för att uppgifterna ska kunna avklaras. Utskottet betonar statsrådets ansvar för det brådskande genomförandet av applikationer som kan nyttjas på alla inreseställen i landet. I ett tidigare betänkande (ShUB 6/2021 rd, s. 13) har utskottet noterat att det i anslutning till inresa är nödvändigt att så snabbt som möjligt utveckla och ta i bruk elektroniska tjänster för att förhindra spridningen av allmänfarliga smittsamma sjukdomar och göra resorna smidigare. De tjänster som tas i bruk bör beakta de riksomfattande behoven vid olika gränsövergångsställen, såsom flygplatser, hamnar och landgränser.

Eftersom det enligt 16 b och 16 d § under vissa förutsättningar är obligatoriskt att delta i testning för den som anländer till Finland, skiljer sig kommunernas och samkommunernas uppgift att kontrollera intyg från uppgiften att ordna testning i det avseendet att testning ska ordnas för alla som anlämt utan intyg och som inte omfattas av undantagsbestämmelserna. Kommunerna och samkommunerna har således inte prövningsrätt i fråga om omfattningen av denna uppgift. Detta framhävs för sin del av straffbestämmelsen i 87 a § om försummelse att delta i test. Skyldigheten

Betänkande ShUB 18/2021 rd

att ordna denna testning gäller inte enbart gränskommuner och samkommuner, utan resenärerna kan inom de föreskrivna tidsfristerna delta i ett test var som helst i Finland.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets utredning har regeringen för avsikt att avveckla reserestriktionerna stegvis så att hälso- och sjukvårdens resurser och kapacitet tryggas. Utskottet betonar statsrådets ansvar att garantera hälso- och sjukvårdens resurser när det gäller att avveckla reserestriktioner. Detta ska genomföras stegvis så att gränsåtgärderna inom någon kommuns område inte äventyrar möjligheterna att sköta lagstadgade hälsovårdstjänster. Statsrådets ansvar att garantera hälso- och sjukvårdens kapacitet när det gäller att gradvis avveckla reserestriktionerna är särskilt framträdande eftersom den kapacitet som används för att ordna testning av resenärer inte är beroende av kommunernas eller samkommunernas egen prövning.

Den ovan nämnda ändringen att intygs- och testkraven utifrån en riskbedömning ska gälla personer som kommer från vissa länder eller områden gör det möjligt för statsrådet att för sin del se till att hälso- och sjukvårdens kapacitet att tillhandahålla andra lagstadgade tjänster inte äventyras. Via förordningen har statsrådet möjlighet att i synnerhet med tanke på de resurser som behövs för testkapaciteten föreskriva om nivån på kommunernas och samkommunernas resursbehov.

Utskottet anser att statsrådet, både när det utfärdar den förordning som avses i 16 c § 2 mom. och när det avvecklar reserestriktioner, bör se till att hälso- och sjukvårdens bärkraft inte äventyras i de kommuner som påverkas av förordningen och hävandet av reserestriktionerna.

Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter

Enligt 16 a § 3 mom. i lagförslaget ska ett covid-19-intyg visas upp för en anställd hos en myndighet eller för en person som sköter denna myndighets uppgifter. Enligt motiveringen (s. 49) är syftet med denna definition också att göra det möjligt att använda köpta tjänster vid kontroll av intyg. Eftersom mottagandet av ett intyg enligt förslaget också är förenat med behörighet att kontrollera dess riktighet och tillförlitlighet, innehåller det drag som är typiska för skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift.

I 124 § i grundlagen sägs det att offentliga förvaltningsuppgifter kan anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt kan bara anförtros myndigheter. Grundlagsutskottet (stycke 21) fäster uppmärksamhet vid att lagförslaget inte innehåller några bestämmelser om överföring av förvaltningsuppgifter när uppgifterna sköts genom köpta tjänster, och i motiveringen till lagstiftningsordningen bedöms inte bestämmelserna till denna del med avseende på 124 § i grundlagen. Enligt 16 g § 6 mom. i lagförslaget har endast den som är anställd hos en kommun eller en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt rätt att ta del av innehållet i det intyg som personen visar upp och att behandla de personuppgifter som nämns i momentet. Omnämmandet av en person som sköter en myndighetsuppgift bör enligt grundlagsutskottet strykas ur 16 a § 3 mom. i lagförslaget.

Betänkande ShUB 18/2021 rd

Social- och hälsovårdsutskottet konstaterar med hänvisning till en utredning att det med tanke på tryggandet av resurserna är av största vikt att myndigheterna har möjlighet att använda köpta tjänster för kontroll av intyg.

I 124 § i grundlagen sägs det att offentliga förvaltningsuppgifter kan anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock bara anförtros myndigheter.

Enligt den utredning som utskottet fått av social- och hälsovårdsministeriet är överföringen av uppgiften nödvändig för en ändamålsenlig skötsel av den föreskrivna uppgiften. Det är ändamålsenligt att överföra uppgiften för att ordna kontrollen av intygen så att kontrollerna kan ordnas så effektivt och heltäckande som möjligt för att förhindra spridningen av covid-19-epidemin – dock utan att äventyra den övriga verksamheten inom den offentliga hälso- och sjukvården. På detta sätt är det enligt ministeriets syn möjligt att genomföra kontroller i större utsträckning än genom att endast anlita personer som är anställda hos myndigheterna. Detta tryggar för sin del effektivt genomförande av regleringen och effektiviserar och bidrar också till att hindra att covid-19-smita och eventuella virusvarianter av utländskt ursprung kommer in i Finland.

Enligt utredning äventyrar överföringen av uppgiften inte tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning, eftersom ett intyg inte är en förutsättning för inresa. På grund av att ett intyg saknas kan personen åläggas att genomgå ett covid-19-test, men så ska man också göra om det finns skäl att misstänka att intyget inte är äkta. När en person åläggs att genomgå ett test kan intygets äkthet före testet bedömas på nytt av en person som är anställd hos myndigheten. Också prövningen av eventuell inresa i landet eller avvisning ska alltid göras av myndigheten.

Enligt utredning hänför sig kontrollen av intyget inte heller till de beslutsprocesser som är typiska för myndigheten, utan konsekvenserna beror direkt på bestämmelserna i lagen. Om en person har med sig ett intyg enligt den föreslagna 16 g §, är personen inte skyldig att delta i ett covid-19-test när han eller hon anländer till landet eller om personen inte har med sig intyget i fråga hänvisas personen att delta antingen i ett covid-19-test som ordnas genast på inresestället eller inom 24 timmar i ett test som ordnas någon annanstans. Utskottet konstaterar dessutom att målet vid kontroll av intyg är att i så stor utsträckning som möjligt utnyttja digitala applikationer och anordningar. Enligt social- och hälsovårdsministeriets syn kan till exempel som köpt tjänst anlidade privata aktörers kunskaper om äktheten hos hälsointyg rentav förbättra personens rättsskydd med beaktande av att behandling av hälsouppgifter och kontroll av olika hälsointyg är uppgifter som normalt hör till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Ministeriet anser att det i fråga om kontrollen av intyget inte är fråga om sådan betydande utövning av offentlig makt att det inte kan anförtros någon annan än en myndighet. Social- och hälsovårdsministeriet anser att bedömningen av intygets tillförlitlighet inte kan bedömas enbart av den aktör som granskar intyget, eftersom förslaget innehåller en bestämmelse (16 g §) om vilket slags intyg som kan anses vara tillförlitligt och kontrollen av intygets äkthet till denna del tydligt finns beskriven direkt i lag.

Betänkande ShUB 18/2021 rd

Om aktören hyser tvivel om intygets tillförlitlighet, ska ärendet enligt den utredning som utskottet fått av ministeriet utredas också av myndigheten, och intyget bedöms inte direkt vara otillförlitligt. När det gäller utredning av eventuellt straffrättsligt ansvar ligger behörigheten att utföra förundersökning hos polisen, inte hos den som är anställd hos den myndighet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunen eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet eller den som sköter dess uppgifter.

Social- och hälsovårdsutskottet konstaterar att det finns grunder för att använda köpta tjänster i uppgifter som hänför sig till kontroll av intyg och som anknyter till en ändamålsenlig skötsel av uppgiften. Social- och hälsovårdsutskottet anser att det dock bör föreskrivas mer exakt om förutsättningarna för användning av köpta tjänster än vad som föreslås i regeringspropositionen. Samtidigt finns det skäl att precisera bestämmelserna om kommunens eller samkommunens skyldighet att kontrollera intyg. Utskottet föreslår att regleringen till denna del preciseras på det sätt som framgår av detaljmotiveringen.

Skyldighet för insjuknade att delta i ett andra test

Om en person född 2005 eller tidigare som har anlänt till Finland inte har ett sådant intyg över vaccinationsserie eller genomgången covid-19 som avses i 16 a § 1 mom. 1 eller 3 punkten, ska personen enligt 16 d § 1 mom. delta i ett covid-19-test tidigast 72 timmar och senast 120 timmar efter ankomsten. Skyldigheten att delta i ett andra test gäller inte den som med stöd av den föreslagna 16 c § inte är skyldig att visa upp ett intyg enligt 16 a § eller delta i ett test enligt 16 b §.

Enligt motiven till bestämmelsen grundar sig kravet på ett andra test efter ankomsten till landet på det faktum att man genom ett covid-19-test som tas senare efter ankomsten till landet kan påvisa smitta av covid-19 som har fått efter att förhandstestet tagits eller som fortfarande varit i inkubationsfasen vid provtagningstidpunkten för förhandstestet eller det test som tagits vid ankomsten till Finland.

Grundlagsutskottet påpekar i sitt utlåtande (stycke 28) att den föreslagna 16 d § i enlighet med sin lydelse också förpliktar en person med positivt resultat från ett test som avses i 16 b § att delta i det andra test som avses i bestämmelsen. Det kan enligt utskottet inte anses oproblematiskt med avseende på syftet med regleringen att med hot om straff ålägga en virusbärare en sådan skyldighet. Social- och hälsovårdsutskottet föreslår med anledning av grundlagsutskottets utlåtande att bestämmelsen ändras på det sätt som beskrivs nedan i detaljmotiveringen så att den som fått ett positivt testresultat från det första testet inte är skyldig att delta i det andra testet.

Lämnande av handräckning

Enligt 89 a § i lagförslaget ska polisen och Tullen ha rätt att ge handräckning för att säkerställa att det förbud mot att lämna platsen som avses i 16 a § 3 mom. och 16 b § 2 mom. iakttas samt ha rätt att stoppa fordon och dirigera trafiken för att säkerställa att de åtgärder som anges i 16 a och 16 b § kan utföras.

I sitt utlåtande hänvisar förvaltningsutskottet i fråga om bestämmelserna om handräckning i 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar och de allmänna ramvillkoren för bestämmelserna om

Betänkande ShUB 18/2021 rd

handräckning till sitt utlåtande FvUU 29/2020 rd. Samtidigt konstaterar förvaltningsutskottet att bestämmelserna i 89 § i den gällande lagen om smittsamma sjukdomar åtminstone inte till alla delar täcker den handräckning som behövs för att trygga förbudet mot att lämna platsen. Förvaltningsutskottet anser att den reglering om handräckning som föreslås i propositionen är nödvändig för att säkerställa att bestämmelserna om förbud mot att lämna platsen iakttas.

Förvaltningsutskottet ansåg i sitt utlåtande att Tullens, polisens och Gränsbevakningsväsendets befogenheter vid lämnande av handräckning bör vara enhetliga. I propositionen föreslås det att endast Tullen och polisen ska ha rätt att ge handräckning för att säkerställa att förbudet mot att lämna platsen iakttas. Förvaltningsutskottet föreslog att det till 89 a § fogas en bestämmelse om Gränsbevakningsväsendets rätt att ge handräckning för genomförande av utreseförbudet. Utskottet föreslår att bestämmelsen ändras i enlighet med förvaltningsutskottets utlåtande.

Enligt propositionsmotiven finns bestämmelser om handräckning av försvarsmakten och räddningsmyndigheten i 89 §, och det föreslås ingen kompletterande bestämmelse om handräckning av försvarsmakten i 89 a §. Hittills under covid-19-epidemin har hälsovårdsmyndigheterna enligt propositionsmotiven inte behövt begära handräckning av Försvarsmakten, inte heller i samband med hälsokontroller av dem som reser in i Finland. Förvaltningsutskottet fäste uppmärksamhet vid detaljmotiveringen till den föreslagna 89 a §, enligt vilken hälsomyndigheterna kan begära handräckning av polisen eller Gränsbevakningsväsendet, som begär handräckning av Försvarsmakten. Förvaltningsutskottet ansåg i sitt utlåtande att den handräckningskedja som lyfts fram i detaljmotiven inte är möjlig inom ramen för den gällande lagstiftningen. Behovet av en bestämmelse om handräckning till försvarsmakten har inte bedömts närmare i propositionen och utskottet föreslår inte att lagförslaget ändras till denna del.

Straffrättsligt ansvar

I 87 a § föreskrivs det att den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar den skyldighet att delta i covid-19-test som avses i 16 b § 1 mom. eller 16 d § 1 mom. ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för underlåtenhet att delta i covid-19-test dömas till böter.

Grundlagsutskottet hänvisar till 8 § i grundlagen, enligt vilken ingen får betraktas som skyldig till ett brott eller dömas till straff på grund av en handling som inte enligt lag var straffbar när den utfördes. Enligt kärnan i den straffrättsliga legalitetsprincipen ska brottsrekvisitet anges tillräckligt exakt så att det utifrån en bestämmelses lydelse går att förutse om en viss åtgärd eller försummelse är straffbar. Grundlagsutskottet konstaterar att den straffrättsliga legalitetsprincipen förutsätter en exakt definition av det straffbara handlandet. I grundlagsutskottets praxis har de öppna gärningsformer som ingår i straffbestämmelserna i princip ansetts vara problematiska med tanke på den straffrättsliga legalitetsprincipen.

Grundlagsutskottet anser att straffbestämmelsen i 87 a § i och för sig är språkligt tydlig och exakt och att den på behörigt sätt innehåller hänvisningar till de aktuella beteendenormerna och en karakterisering av en straffbar gärning. Den straffrättsliga legalitetsprincipen kräver dock enligt utskottets praxis beträffande blancostraffbestämmelser att materiella bestämmelser som anger området för straffbart beteende ska skrivas med den exakthet som krävs av straffrättslig reglering. I

Betänkande ShUB 18/2021 rd

det hänseendet blir den föreslagna regleringen om straffbart handlande som helhet sett mycket komplicerad (se t.ex. 16 a § 2 mom.), anser grundlagsutskottet. Social- och hälsovårdsutskottet måste enligt grundlagsutskottets utlåtande komplettera bestämmelserna.

Utskottet föreslår att det straffrättsliga ansvaret förtydligas genom en ändring av 16 a §, där det i stället för enbart en paragrafhänvisning anges vilket slags intyg den som anländer till landet ska ha för att undvika det första testet. Dessutom föreskrivs det om skyldighet att delta i ett andra test om personen har ett intyg över negativt resultat från ett förhandstest. Utskottet förutsätter att statsrådet för verkställigheten av lagstiftningen bereder tydliga tillämpningsanvisningar, av vilka det framgår vilka skyldigheter resenärer som anländer till Finland har i bekämpningen av covid-19.

Som grundlagsutskottet konstaterar betraktas enligt FN:s konvention om barnets rättigheter alla under 18 år som barn. Den föreslagna regleringen skiljer dock mellan barn över 16 år och barn under 16 år, eftersom barn födda 2005 eller tidigare undantas målgruppen för kravet på intyg. I propositionen motiveras detta med att barn under 16 år sannolikt reser med sina föräldrar och att det intyg som föräldrarna visar upp också minskar smittriskerna för barnen (s. 68). Grundlagsutskottet anser att det också av de orsaker som nämns i motiveringen finns anledning att undanta barn under 18 år från förseelsen underlåtenhet att delta i covid-19-test. Social- och hälsovårdsutskottet föreslår en avgränsning i 87 a §.

Tillsynen över efterlevnaden av lagen

Kommunen är i enlighet med 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar skyldig att inom sitt område organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och lagen om smittsamma sjukdomar. Bekämpningen av smittsamma sjukdomar omfattar förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som har insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner. Kommunen ska ha en läkare i tjänsteförhållande som ansvarar för smittsamma sjukdomar. Läkaren ska ta reda på vilken typ av misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom det är fråga om och hur den sprids samt vidta behövliga åtgärder för att förhindra att sjukdomen sprids.

Förvaltningsutskottet noterar i sitt utlåtande att det i lagförslaget inte finns någon uttrycklig bestämmelse om kommunens behörighet att övervaka de covid-19-test som avses i 16 b och 16 d § (jfr 59 a § om tillsyn). Förvaltningsutskottet konstaterar dessutom att det med tanke på tillsynen är relevant bland annat vem som har anlant till landet och när inresan har skett. Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i 16 g § 6 mom. om de situationer där en person vid ankomsten till landet visar upp ett sådant tillförlitligt intyg som avses i 16 a § 1 mom. Av propositionen framgår inte med stöd av vilken bestämmelse den som anlant utan intyg ska anmäla sina personuppgifter (16 b §).

Enligt inkommen utredning förutsätter genomförandet av en heltäckande övervakning att personuppgifterna för alla som kommer in i landet samlas in med en inreseanmälan samt att uppgifterna registreras. Bestämmelser om detta övervägdes enligt propositionsmotiven som en del av beredningen (s. 41). Enligt motiven slopades inreseanmälan, eftersom de tekniska system, lagstiftn-

Betänkande ShUB 18/2021 rd

ingsändringar och olika dataskyddsfrågor som hänför sig till den skulle ha krävt betydande tilläggsutredningar som inte skulle ha kunnat genomföras inom den brådskande tidsplanen för beredningen. Den gällande lagstiftningen gör det möjligt att använda olika elektroniska system, såsom Finentry, för övervakning av testning av resenärer som anländer till området, men användningen av tjänsten baserar sig på resenärernas frivillighet och sådana system används inte på alla inreseställen.

Eftersom det i ljuset av den föreslagna regleringen och befogenheterna inte är möjligt att genomföra en heltäckande tillsyn, instämmer utskottet i det som sägs i propositionen (s. 26) om att individens ansvar för att skyldigheterna fullgörs på behörigt och ansvarsfullt sätt framhävs. Utskottet konstaterar dock att om de föreslagna bestämmelsernas giltighetstid måste förlängas, ska det vid behov samtidigt utfärdas närmare bestämmelser om tillsynen.

Ålands ställning

I propositionsmotiven (s. 84—85) och i förvaltningsutskottets utlåtande beskrivs tillämpningen av den föreslagna regleringen på Åland. Enligt 27 § 29 punkten i självstyrelselagen för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om smittsamma sjukdomar hos människor. Lagen om smittsamma sjukdomar och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den utgör alltså direkt tillämplig rätt också på Åland. Gränsbevakningsväsendets verksamhet på Åland faller under rikets behörighet, vilket innebär att rikets lagstiftning tillämpas på övervakningen av de yttre gränserna.

Under utskottets sakkunnigutfrågning och i förvaltningsutskottets utlåtande uttrycktes det oro över den praktiska tillämpningen av ändringarna på Åland och över hur testkapaciteten kan tryckas på Åland, där det finns tre internationella hamnar och en flygplats.

Landskapet Åland har till uppgift att sköta de uppgifter som avses i lagförslaget på Åland. Trots gränskontrollen vid de inre gränserna har Åland möjlighet att genomföra covid-19-test av personer som anländer till landet antingen på inreseställena eller på andra verksamhetsställen som lämpar sig för testning. Enligt uppgift har testning av personer som anländer till landet på Åland organiserats centraliserat på ett och samma ställe under epidemin.

Social- och hälsovårdsutskottet fäster liksom förvaltningsutskottet vikt vid att hälsovårdsmyndigheterna har tillräckliga resurser. Enligt uppgift är den faktiska testkapaciteten hos Ålands hälsovårdsmyndighet (Ålands hälso- och sjukvård) cirka 200—300 tester per dygn, och det finns en risk för att lagförslaget överbelastar hälso- och sjukvården så att det inte finns tillräckligt med testkapacitet och resurser för den egentliga smittspårningen. Förvaltningsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att testning på Åland endast kan genomföras inom ramen för resurserna och att det inte är möjligt att utföra heltäckande kontroller av intyg. Social- och hälsovårdsutskottet betonar att det då är viktigt att genomföra stickprovskontroller i en omfattning och frekvens som är ändamålsenlig med tanke på resurserna.

Förvaltningsutskottet lyfter i sitt utlåtande också fram frågan om att stödja Ålands resurser genom handräckning av Gränsbevakningsväsendet. Som förvaltningsutskottet konstaterar i sitt utlåtande är det på basis av tillgängliga uppgifter svårt att bedöma behovet av handräckning och de personer som står till förfogande för handräckning hänvisas till olika områden på basis av hälso-

Betänkande ShUB 18/2021 rd

vårdsmyndighetens begäran och riskbedömning. Enligt förvaltningsutskottets utlåtande är det enligt den information som lagts fram för utskottet möjligt för Gränsbevakningsväsendet att i samband med den allmänna övervakningen av sjötrafiken utföra stickprovskontroller av hälsointyg i sjötrafiken. Också en riskbaserad övervakning av evenemang eller platser är möjlig. Till sjöss kan man dock inte genom handräckning säkerställa exempelvis att alla fritidsbåtar som går i trafik över de inre gränserna kontrolleras.

Regleringens förhållande till EU-rätten och EU:s riktlinjer för resande

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att den föreslagna regleringen till många delar är av betydelse med tanke på Europeiska unionens lagstiftning och fäster social- och hälsovårdsutskottets uppmärksamhet vid behovet att säkerställa att regleringen är förenlig med EU-rätten (stycke 29).

Fri rörlighet för personer är en av Europeiska unionens fyra grundläggande friheter. Den rättsliga grunden för den grundläggande rättigheten som gäller fri rörligheten för unionsmedborgare är artikel 3.2 i fördraget om Europeiska unionen (FEU), artikel 21 samt avdelningarna IV och V i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan FEUF) och artikel 45 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Medlemsstaterna får begränsa den fria rörligheten för personer på grundval av skyddet för folkhälsan (artikel 168.7 i FEUF). Också i artikel 11 i Europeiska sociala stadgan (44/1991) förutsätts det att spridningen av smittsamma sjukdomar ska förebyggas. När restriktioner antas och tillämpas ska dock principerna i EU-rätten iakttas, särskilt principen om proportionalitet och icke-diskriminering, och restriktionerna ska vara absolut nödvändiga för syftet, dvs. att skydda folkhälsan.

I propositionen (s. 79—81) bedöms den föreslagna regleringens förhållande till den fria rörligheten för personer inom EU och begränsningen av den samt till EU:s förordning (EU) 2021/953 om ett digitalt covidintyg.

Enligt artikel 27 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/38/EG får medlemsstaterna begränsa den fria rörligheten för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar av hänsyn till folkhälsan. Enligt artikel 29 i direktivet kan den fria rörligheten begränsas av hänsyn till en sådan sjukdom som i Världshälsoorganisationens relevanta dokumentation har definierats som en sjukdom som kan vara epidemisk eller en annan smittsamma infektions- eller parasitsjukdom. En ytterligare förutsättning är att det om dessa sjukdomar finns bestämmelser som tillämpas på medborgarna i den mottagande medlemsstaten.

I propositionsmotiven utgår man från att den nuvarande epidemisituationen uppfyller de ovan beskrivna förutsättningarna för begränsning av den fria rörligheten, men eftersom det genom den föreslagna regleringen är möjligt att stegvis avskaffa övervakningen av de inre gränserna, kan man genom den faktiskt bättre än i nuläget trygga EU:s grundläggande fri rörlighet.

I propositionsmotiven betonas det också att bestämmelserna inte begränsar unionsmedborgares rätt att anlända till Finland, men för att förebygga spridningen av en smittsam sjukdom och trygga människors liv och hälsa är det motiverat och proportionerligt samt med tanke på proportio-

Betänkande ShUB 18/2021 rd

nalitetsprincipen i EU-rätten godtagbart att kräva antingen intyg enligt den föreslagna 16 a § eller deltagande i covid-19-test vid ankomsten till Finland.

I motiveringen beskrivs också förhållandet mellan den föreslagna regleringen och EU:s förordning (EU) 2021/953 om ett digitalt covidintyg som träder i kraft den 1 juli 2021. Enligt förordningen ska en medlemsstat godkänna ett intyg enligt förordningen i samband med inresa, om den i samband med inresan också i övrigt godkänner ett intyg över vaccination, negativt laboratorietest eller genomgången covid-19. Medlemsstaterna kan emellertid godkänna också andra intyg än de som avses i förordningen. Genom den föreslagna regleringen blir det möjligt att anlända till Finland på basis av ett tillförlitligt intyg över förhandstest, ett tillförlitligt vaccinationsintyg eller ett tillförlitligt intyg över genomgången covid-19. Enligt den föreslagna 16 g § betraktas också EU:s digitala intyg som ett tillförlitligt intyg, vilket innebär att det också är möjligt att anlända till Finland med ett sådant intyg.

Enligt artikel 11 i förordningen om EU:s digitala covidintyg ska medlemsstaterna avstå från ytterligare restriktioner, såsom tester, för dem som har ett intyg. Förordningen möjliggör dock också bestämmelser om andra åtgärder, om dessa andra åtgärder är proportionella och nödvändiga för att skydda folkhälsan. Enligt den föreslagna regleringen ska de personer som har med sig ett tillförlitligt intyg över negativt covidtest, men inte intyg över vaccinationsserie eller genomgången covid-19, delta i ett andra covidtest i Finland 72—120 timmar efter ankomsten till landet. Detta krav gäller också för dem vars digitala covid-19-intyg baserar sig på ett intyg över förhandstest.

Utskottet konstaterar att incidensen av covid-19 i Finland är mindre än i åtskilliga andra EU-länder. Det finns därför risk för att covid-19-smitta av utländskt ursprung sprids också från EU-länderna och försämrar sjukdomsläget i Finland. Dessutom förekommer det virusvarianter som sprider sig snabbare också i de områden i unionen där incidensen är låg. Därför anser utskottet i likhet med propositionen att det är motiverat och proportionerligt att skyldigheten att delta i ett andra test gäller också personer som har ett digitalt covidintyg.

Utskottet framhåller att den föreslagna regleringen gäller även finska medborgare, vilket innebär att unionsmedborgare som anländer till Finland behandlas lika som finska medborgare. Också den föreslagna påföljdsregleringen behandlar en unionsmedborgare som försummar testningsskyldigheten på samma sätt som en finsk medborgare som försummar testningsskyldigheten, så regleringen försätter inte heller till denna del unionsmedborgarna i en annan ställning än en finsk medborgare.

Vid utskottets sakkunnigutfrågning aktualiserades också förhållandet mellan den föreslagna regleringen och EU:s riktlinjer för resande. Under utfrågningen konstaterades det att Finland som medlemsstat i Europeiska unionen bör förbinda sig att följa EU:s riktlinjer för resande och att det inte finns skäl att begränsa resande striktare än vad som har föreslagits på EU-nivå.

Utskottet konstaterar att propositionsmotiven (s. 40—45) innehåller en heltäckande beskrivning av kommissionens rekommendationer och meddelanden om coronapandemin och inskränkningar av den fria rörligheten.

Betänkande ShUB 18/2021 rd

I propositionsmotiven konstateras det att rådets rekommendation om en samordnad strategi för inskränkningar i den fria rörligheten med anledning av covid-19-pandemin ((EU) 2020/1475) gör det möjligt att tillämpa gemensamma kriterier och gränsvärden för beslut om huruvida inskränkningar i den fria rörligheten ska införas samt en samordnad strategi för vilka åtgärder, om några alls, som bör tillämpas på personer som reser mellan områden, beroende på risken för smittspridning i dessa områden. På basis av rekommendationen delas EU-länderna in i fem olika grupper enligt epidemiläget. Lågriskländer (grön färgkod) är sådana där incidensen under de senaste 14 dagarna understiger 50/100 000 och andelen som testar positivt understiger 4 procent eller där incidensen understiger 75/100 000 och andelen som testar positivt understiger 1 procent. Enligt rekommendationen bör medlemsländerna inte inskränka den fria rörligheten för personer som reser från gröna områden.

Utskottet konstaterar att ansvaret för att inskränka den fria rörligheten i syfte att skydda folkhälsan kvarliggjer hos medlemsstaterna trots EU:s rekommendation om en samordnad strategi och att rekommendationen inte är juridiskt bindande. I Finland har incidensen under hela pandemin varit och är också för närvarande lägre än i majoriteten av EU-länderna. I Finland har den fria rörligheten begränsats genom statsrådets beslut under covid-19-pandemin, och regionförvaltningsverken har på rekommendation av Institutet för hälsa och välfärd fattat beslut om hälsosäkerhetsåtgärder vid gränserna i fråga om personer som anländer till Finland från ett land där incidensen överstiger 25/100 000/14 dygn. Finland har också strävat efter att påverka riskklassificeringen i EU-rekommendationen så att definitionen av länder med låg risk motsvarar finsk praxis.

Enligt inkommen information varierar testnings- och karantänpraxisen från land till land trots rådets rekommendation. Också ekonomiutskottet konstaterar i sitt utlåtande att EU-ländernas praxis dock skiljer sig från varandra, eftersom varianterna har tvingat dem att bedöma en avveckling av restriktionerna för gränstrafiken mot bakgrund av den rådande situationen. I de länder där sjukdomsburden varit liten har gränstätningarna i genomsnitt varit striktare än i andra länder, eftersom åtgärderna vid gränserna är effektivare ju större incidensskillnaden är på vardera sidan av gränsen.

I likhet med ekonomiutskottet anser social- och hälsovårdsutskottet att strävan måste vara att skapa klara regler för resande och göra det möjligt att öppna turismen i samma takt som andra länder, så att inreseförfarandena är förenliga med det som överenskommit på EU-nivå. Utskottet anser att det med tanke på EU:s riktlinjer för resande är motiverat att ändra bestämmelserna om skyldigheten att visa upp intyg och om skyldigheten att delta i testning på det sätt som beskrivs ovan, dvs. utifrån ett riskbaserat grepp, så att skyldigheten att visa upp intyg eller delta i testet inte gäller personer som anländer till Finland från ett land eller ett område där incidensen av covid-19 eller utbredningen av en virusvariant inte medför någon särskild risk för spridning av epidemin.

DETALJMOTIVERING

16 a §. Covid-19-intyg vid ankomst till Finland. Utskottet föreslår att 2 mom. ändras så att det tydligare framgår av momentet att det inte föreligger någon skyldighet att delta i det första testet om personen har ett intyg över en vaccinationsserie eller genomgången covid-19-sjukdom som har erhållits före ankomsten till Finland. Skyldigheten att ta ett andra test gäller om personen har

Betänkande ShUB 18/2021 rd

med sig ett nytt negativt testintyg. Enligt den föreslagna 16 d § ska det andra testet tas inom 72—120 timmar efter ankomsten till landet.

Utskottet föreslår att 3 mom. preciseras i fråga om kommunernas och samkommunernas skyldighet att kontrollera intyg. I bestämmelsen sägs att den myndighet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar i den kommun eller samkommun som ansvarar för folkhälsoarbetet enligt 5 § i folkhälsolagen (66/1972) och inom vars område man anländer till landet ansvarar för kontrollen av de intyg som avses i 1 mom. i ändamålsenlig omfattning i syfte att bekämpa covid-19-epidemin. Med en ändamålsenlig omfattning av uppgiften avses i detta sammanhang att uppgiften också kan skötas genom stickprov. Utskottet konstaterar att syftet med propositionen enligt motiveringen till regeringspropositionen och den utredning som utskottet fått har varit att göra det möjligt att utföra uppgiften stickprovsvis, eftersom det i synnerhet i och med att antalet resor ökar inte är möjligt att göra en heltäckande eller omfattande kontroll av passagerarnas intyg. Således betonar utskottet att syftet med den föreslagna preciseringen av bestämmelserna inte är att ändra kommunens eller samkommunens prövningsrätt i fråga om omfattningen och frekvensen av utförandet av uppgiften och propositionens syfte är att ge kommunerna en kontrolluppgift som baserar sig på stickprov i fråga om intyg.

I 3 mom. föreskrivs dessutom om möjligheten för den myndighet som ansvarar för kontrollen av intyg att avtala om överföring av uppgifter i anslutning till kontrollen av intyg till någon annan än en myndighet samt om de förutsättningar under vilka uppgiften kan överföras.

I 3 mom. föreslås med anledning av grundlagsutskottets utlåtande en precisering av hur ansvaret för de uppgifter som avses i momentet fördelas mellan kommunen och samkommunen. Dessutom föreslås det att momentet ändras så att ett förbud kan meddelas av en person i tjänsteförhållande som sköter bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunen eller samkommunen.

16 b §. Covid-19-test vid ankomst till Finland. Utskottet föreslår att det till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket en person som vid ankomsten till Finland har ett tillförlitligt intyg enligt 16 g § över den första dosen av covid-19-vaccin som erhållits minst 14 dygn före ankomsten till Finland inte är skyldig att delta i ett covid-19-test. De som fått den första vaccindosen förutsätts dock i enlighet med 16 d § i lagförslaget delta i ett covid-19-test tidigast 72 timmar eller senast 120 timmar efter ankomsten till landet.

Lagförslagets 2 mom. blir 3 mom.

I 1 och 3 mom. (2 mom. i lagförslaget) föreslås en motsvarande preciseringar som i 16 a § 3 och 4 mom. för att förtydliga kommunens och samkommunens skyldigheter.

16 c §. Undantag från skyldigheten att visa upp intyg och delta i test. Det föreslås att det till paragrafen med anledning av grundlagsutskottets utlåtande fogas ett nytt 2 mom., där det föreskrivs om att skyldigheten att visa upp intyg och skyldigheten att delta i testning är riskbaserad. Enligt det nya momentet gäller skyldigheten att visa upp ett intyg som avses i 16 a § 1 mom. eller att delta i ett covid-19-test som avses i 16 b § inte personer som anländer till Finland från ett land eller ett område där covid-19-incidensen eller utbredningen av en virusvariant inte medför någon särskild risk för spridning av epidemin. I momentet föreslås dessutom ett bemyndigande att ut-

Betänkande ShUB 18/2021 rd

färda förordning med stöd av vilket statsrådet utfärdar närmare bestämmelser om länderna eller områdena i fråga.

16 d §. Covid-19-test efter ankomst till landet. Utskottet föreslår med anledning av grundlagsutskottets utlåtande att det till 1 mom. fogas ett omnämnande om att skyldigheten att delta i ett covid-19-test tidigast 72 timmar och senast 120 timmar efter ankomsten till landet inte gäller en person som har fått ett positivt testresultat av ett covid-19-test enligt 16 b §. Med anledning av det nya 16 c § 2 mom. som utskottet föreslår gäller skyldigheten att delta i ett test som avses i denna paragraf inte heller personer som anländer till Finland från ett land eller ett område där covid-19-incidensen eller utbredningen av en virusvariant inte medför någon särskild risk för spridning av epidemin.

I 1 mom. föreslås en motsvarande precisering som i 16 a § 3 mom. för att förtydliga kommunens och samkommunens skyldigheter.

16 e §. Upplýsingsskyldighet. I paragrafen föreslås en motsvarande precisering som i 16 a § 3 mom. för att förtydliga kommunens och samkommunens skyldigheter.

16 g §. Tillförlitligt intyg som gäller covid-19. Utskottet föreslår att ordalydelsen ”Covid-19-vaccinationsserien” i första meningen i 1 mom. ändras till ”covid-19-vaccinationer” så att den också omfattar den ändring av 16 b § som utskottet föreslagit i fråga om den första vaccinationsdosen.

I 6 mom. föreslås en motsvarande precisering som i 16 a § 3 mom. för att förtydliga kommunens och samkommunens skyldigheter. Utskottet föreslår i överensstämmelse med det som föreslås i 16 a § 3 mom. att 6 mom. kompletteras så att också den som sköter en myndighetsuppgift har möjlighet att få information om innehållet i intyget.

87 a §. Underlåtenhet att delta i covid-19-test. Utskottet föreslår på basis av grundlagsutskottets utlåtande att personer under 18 år undantas från förseelsen underlåtenhet att delta i covid-19-test.

89 a §. Handräckning i samband med åtgärder som gäller covid-19. Utskottet föreslår att det till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket Gränsbevakningsväsendet har rätt att ge handräckning för att säkerställa att förbudet mot att lämna platsen enligt 16 a § 3 mom. och 16 b § 2 mom. iakttas. Dessutom föreslår utskottet en teknisk precisering i 1 mom 1 punkten.

Ikraftträdandebestämmelsen. Utskottet föreslår med anledning av grundlagsutskottets utlåtande att bestämmelsernas giltighetstid förkortas så att de gäller till och med den 15 oktober 2021.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Betänkande ShUB 18/2021 rd

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 105/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
fogas temporärt till lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) nya 16 a–16 g, 87 a och 89 a § som följer:

16 a §

Covid-19-intyg vid ankomst till Finland

En utlänning som är född 2005 eller tidigare och som inte är varaktigt bosatt i Finland ska, i syfte att förhindra spridning av covid-19, vid ankomsten till Finland medföra ett i 16 g § avsett tillförlitligt intyg

- 1) över att han eller hon har fått en covid-19-vaccinationsserie minst 14 dygn före ankomsten till Finland,
- 2) över negativt resultat i ett covid-19-test som har utförts på personen högst 72 timmar före ankomsten till Finland, eller
- 3) över att han eller hon har haft laboratorieverifierad covid-19 högst sex månader tidigare.

Om en finsk medborgare eller en utlänning som är varaktigt bosatt i Finland medför ett intyg över att han eller hon har fått en covid-19-vaccinationsserie minst 14 dygn före ankomsten till Finland eller över att han eller hon har haft laboratorieverifierad covid-19 högst sex månader tidigare behöver personen inte delta i ett sådant covid-19-test som avses i 16 b §. Om personen medför ett intyg över negativt resultat i ett covid-19-test som har utförts på personen högst 72 timmar före ankomsten till Finland måste personen delta i ett sådant covid-19-test som avses i 16 d §.

Den myndighet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar i den kommun eller samkommun som ansvarar för folkhälsoarbetet enligt 5 § i folkhälsolagen (66/1972) och inom vars område man anländer till landet, ansvarar i ändamålsenlig omfattning i syfte att bekämpa covid-19-epidemin för kontrollen av de intyg som avses i 1 mom. och i 16 b § 2 mom. Myndigheten kan avtala om att uppgifter i anslutning till kontrollen av intyg överförs till någon annan än en myndighet, om det behövs för att trygga skötseln av kommunens eller samkommunens övriga lagstadgade uppgifter och för att säkerställa tillräckliga personella resurser för den överförda uppgiften. (Nytt 3 mom.)

Vid ankomst till Finland ska det intyg som avses i 1 mom. på begäran visas upp för en anställd hos den myndighet i den i 3 mom. nämnda kommunen eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller för en person som sköter denna myndighets uppgifter. Intyget kan också kontrolleras elektroniskt. En person i tjänsteförhåll-

Betänkande ShUB 18/2021 rd

lande som sköter uppgifter i anslutning till bekämpningen av smittsamma sjukdomar i den nämnda kommunen eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet får i syfte att kontrollera intyget förbjuda personen att lämna den plats som myndigheten har anvisat. Förbudet att lämna platsen får gälla i högst tre timmar.

Bestämmelser om nekande av inresa för utlänningar finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengen-gränserna), bestämmelser om avvísning av utlänningar i utlänningslagen (301/2004) och bestämmelser om helhetsbedömning i 146 § 1 mom. i den lagen.

16 b §

Covid-19-test vid ankomst till Finland

Om en person som är född 2005 eller tidigare har anlänt till Finland utan att medföra ett sådant intyg som avses i 16 a § och passerar finska gränsen på ett sådant ställe där kommunen har ordnat covid 19 testning, ska personen delta i ett covid 19 test som ordnas där. Om personen passerar finska gränsen på ett sådant ställe där covid 19 testning inte har ordnats ska personen omedelbart och dock senast 24 timmar från ankomsten till Finland delta i ett covid 19 test. Den ovan i 16 a § 3 mom. avsedda kommunen eller samkommunen ska ordna de covid 19 test som avses i denna paragraf.

Skyldig att delta i ett sådant covid-19-test som avses i 1 mom. är dock inte en person som vid ankomsten till Finland har med sig ett tillförlitligt intyg enligt 16 g § över en första dos covid-19-vaccin som getts 14 dygn före ankomsten till Finland. (Nytt 2 mom.)

För att säkerställa att en person deltar i ett sådant covid-19-test som avses i 1 mom. får en person i tjänsteförhållande som sköter uppgifter i anslutning till bekämpningen av smittsamma sjukdomar i en ovan i 16 a § 3 mom. avsedd kommun eller samkommun för sjukvårdsdistriktet förbjuda personen att lämna den plats som myndigheten har anvisat för covid-19-testning. Förbudet att lämna platsen får gälla i högst tre timmar.

16 c §

Undantag från skyldigheten att visa upp intyg och delta i test

Intyg enligt 16 a § 1 mom. eller covid-19-test enligt 16 b § krävs dock inte av

1) personer som hör till utländska makters beskickningar eller internationella mellanstatliga organisationer och som åtnjuter personlig immunitet, deras familjemedlemmar eller sådana innehavare av diplomatpass eller tjänstepass som ackrediterats i något annat land än Finland, när de reser genom Finland till sitt tjänsteställe eller hemland,

2) förare inom person- eller godstransporter som är verksamma i transport- eller logistikbranschen, besättning på fartyg, luftfartyg och tåg när de är i arbete eller avlösande besättning när de är på väg till eller från sina arbetsuppgifter,

3) personer för vilka grunden för inresa är att avvärja en plötslig fara som riktar sig mot samhällets infrastruktur och hotar hälsa eller säkerhet,

4) flygpassagerare, om de inte lämnar flygplatsen,

5) tullmyndigheter vid gränsen mellan Finland och Norge när de utför nödvändiga tjänsteupdrag.

Betänkande ShUB 18/2021 rd

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. gäller skyldigheten att visa upp ett intyg eller att delta i ett test inte personer som anländer till Finland från ett land eller ett område där covid-19-incidensen eller utbredningen av en virusvariant inte medför någon särskild risk för spridning av epidemin. Närmare bestämmelser om länder och områden som avses i detta moment utfärdas genom förordning av statsrådet. (Nytt 2 mom.)

16 d §

Covid-19-test efter ankomst till landet

Om en person född 2005 eller tidigare som har anlänt till Finland inte har ett sådant intyg över vaccinationsserie eller genomgången covid 19 som avses i 16 a § 1 mom. 1 eller 3 punkten och inte har fått ett positivt testresultat av ett covid-19-test enligt 16 b § ska personen delta i ett covid 19 test tidigast 72 timmar och senast 120 timmar efter ankomsten till landet. Den ovan i 16 a § 3 mom. avsedda kommunen eller samkommunen ska ordna de covid 19 test som avses i denna paragraf.

Personer som avses i 16 c § behöver dock inte delta i det test som avses i 1 mom.

16 e §

Upplysningsskyldighet

Utöver vad som föreskrivs i 8 § i förvaltningslagen (434/2003) ska den myndighet i den i 16 a § 3 mom. avsedda kommunen eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar upplysa den som anländer till Finland om hälsosäkra tillvägagångssätt och covid-19-testning samt svara på frågor och förfrågningar som gäller lagen om smittsamma sjukdomar och förfaranden.

16 f §

Undantag som gäller utövande av samernas näring och kultur

Bestämmelserna i 16 a–16 d § tillämpas inte på samer när de utövar sin näring och kultur inom samernas hembygdsområde.

16 g §

Tillförlitligt intyg som gäller covid-19

Ett intyg över covid-19-vaccinationer ska anses vara tillförlitligt om det innehåller uppgift om den vaccinerade personens namn och födelsedatum, om vilket vaccin som getts och om ort och datum för utfärdandet samt är försett med underskrift och stämpel eller motsvarande bestyrkande av den som utfört vaccinationen. Med vaccinationsserie avses det antal vaccindoser som anges i försäljningstillståndet.

Ett intyg över negativt testresultat för covid-19-smitta ska anses vara tillförlitligt om det innehåller uppgift om den testade personens namn och födelsedatum, om använd diagnostisk me-

Betänkande ShUB 18/2021 rd

tod och provtagningstidpunkt och om det laboratorium, den hälsovårdsmyndighet eller den nationella myndighet som utfärdat intyget.

Ett skriftligt intyg över genomgången covid-19 ska anses vara tillförlitligt om det innehåller uppgift om personens namn och födelsedatum, när personen insjuknade samt ort och datum för utfärdande, och är försett med läkarens underskrift och stämpel eller motsvarande bestyrkande.

Ett intyg som avses i 1–3 mom. eller en bestyrkt översättning av ett sådant intyg ska vara avfattat på finska, svenska eller engelska. Ett intyg som visas upp inom samernas hembygdsområde enligt samiska språklagen (1086/2003) sametingslagen (974/1995) får också vara avfattat på samiska.

Bestämmelser om det digitala covidintyget för Europeiska unionen finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/953 om en ram för utfärdande, kontroll och godtagande av interoperabla intyg om vaccination, testning och tillfrisknande för att underlätta fri rörlighet under covid-19-pandemin.

Den som är anställd hos **den ovan i 16 a § 3 mom. avsedda** kommunen eller samkommunen ~~för sjukvårdsdistriktet~~ eller som sköter dess uppgifter har rätt att ta del av innehållet i det intyg som personen visar upp, att behandla de i 1–4 mom. avsedda personuppgifter som personen lämnar och att i det register över fall av sjukdomen som avses i 39 § föra in en anteckning om medförande av ett i 16 a § 1 mom. avsett intyg, om behandlingen är nödvändig för utförande av de uppgifter som anges i 16 a–16 e §.

87 a §

Underlåtenhet att delta i covid-19-test

En myndig person som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar den skyldighet att delta i covid 19 test som avses i 16 b § 1 mom. eller 16 d § 1 mom. ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för underlåtenhet att delta i covid-19-test dömas till böter.

89 a §

Handräckning i samband med åtgärder som gäller covid-19

Utöver det som föreskrivs i 89 § har polisen och Tullen för utförande av ett handräckningsuppdrag rätt att

1) ge handräckning för att säkerställa att det förbud att lämna platsen som avses i 16 a § 3 mom. och 16 b § 2 mom. iakttas,

2) stoppa fordon och dirigera trafiken för att säkerställa att de åtgärder som anges i 16 a och 16 b § kan utföras.

Gränsbevakningsväsendet har rätt att ge handräckning för att säkerställa att förbudet mot att lämna platsen enligt 16 a § 3 mom. och 16 b § 2 mom. iakttas. (Nytt 2 mom.)

Denna lag träder i kraft den 2021 och gäller till och med den ~~31 december 2021. Bestämmelserna i 16 d § gäller dock till och med den~~ 15 oktober 2021.

Betänkande ShUB 18/2021 rd

Helsingfors 28.6.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Kim Berg sd
medlem Arja Juvonen saf
medlem Pia Kauma saml
medlem Noora Koponen gröna
medlem Merja Kyllönen vänst
medlem Aki Lindén sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Minna Reijonen saf
ersättare Anneli Kiljunen sd
ersättare Mirka Soinikoski gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen
utskottsråd Päivi Salo
utskottsråd Harri Sintonen.